

In doeken gewikkeld, liggend in een kribbe

Liturgiesuggesties:

Lucas 2: 1-14

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Dat de Romeinen de baas waren ... dat wist iedereen.

En dat de Romeinse keizer, keizer Augustus, het voor het zeggen had ... dat was overal bekend.

En nu had die keizer wéér wat bedacht ... niet-te-geloven!

Hij wilde precies weten hoeveel mensen er overal woonden.

Waar je vandaan kwam.

Of je familie rijk was.

Weet je, zo kwam de keizer erachter ... hoeveel belasting je volgens hem moest betalen.

Slimme jongens, die Romeinen.

Keizer Augustus was de baas.

In Rome, in Griekenland, in Spanje, in Turkije, in een groot stuk van Egypte en ... óók in het land van de Joden.

De keizer wás de baas en ... hij wilde dat blijven ook.

Daarom waren er overal Romeinse soldaten.

Die moesten ervoor zorgen dat alles rustig bleef.

Dat iedereen deed wat keizer Augustus wilde.

En àls er mensen waren, die wel eens van die Romeinen af wilden ... die tegen de Romeinen wilden vechten om hen weg te jagen ... dan kwam er een legertje soldaten dat er wel voor zorgde dat dát niet doorging.

Nee, de Romeinen wáren de baas en ze zouden dat wel blijven ook!

En zo gebeurde het dat in al die landen ... de mensen op weg gingen.

Rijen met mensen, op weg naar de plaats waar hun familie vroeger woonde.

Luister:

'Nou, dat is me een gedoe zeg.

Moet ik helemaal naar Bethlehem lopen om m'n naam op een lijst te zetten.

En ze willen natuurlijk ook nog weten wat ik doe en wat ik verdien ...

En alleen maar om die keizer Augustus in Rome er een plezier mee te doen.

Leuke ideeën heeft die man!'

'Ssst - sssst', fluistert iemand.

'Niet gaan schelden.

Als die soldaten het horen!'

Achteraan de rij lopen een man en een vrouw.

Ze zijn wat achterop geraakt.

De vrouw verwacht een kindje.

Het duurt niet lang meer of haar baby geboren zal worden.

'Zullen we even rusten, Maria?', vraagt de man.

'Nee Jozef, als we doorlopen komen we misschien vanavond nog in Bethlehem.

Dan zijn we er tenminste.

Dáár kan ik dan lekker uitrusten.'
Ze lopen door.
's Avonds komen ze in Bethlehem aan.
Ze proberen in een herberg onderdak te vinden.
'Heeft u misschien een plekje om te overnachten?'
De baas van de herberg schudt zijn hoofd.
'M'n herberg is vol!
De mensen slapen al mannetje aan mannetje op de zakken stro.'
't Is druk in Bethlehem, in Efratha.
Alles zit vol.
Allemaal mensen die zich moeten laten inschrijven bij de Romeinse belastingdienst.
De herbergier doet goede zaken.
Dankzij een keizer, ver weg, in Rome.
'Nee, geen plaats, geen plaats, geen plaats.'
Wat moet je dan: als het avond is, als je moe bent, als er een kindje geboren moet worden ... en je kunt nergens terecht?
Ten einde raad - als ze van alles hebben geprobeerd - zoeken ze maar een plekje in een stal.
Daar is het tenminste warm.
Daar ligt genoeg stro, waar je een bed van kunt maken.

*

Diezelfde nacht wordt het kindje van Maria geboren.
In een stal.
Ergens achteraf.
Verborgen voor nieuwsgierige mensenogen.
Zelfs zonder de hulp van een verloskundige en een kraamverzorgster.
In alle rust en stilte.
Zo werkt, gemeente, dikwijls God.
Zonder pracht en praal.
Als het aan ons gelegen had, dan hadden wij de Here Jezus in een prachtig paleis geboren laten worden.
In Jeruzalem, bijvoorbeeld.
Of in Rome, misschien wel.
God kiest een andere weg, een ander plaats.
Een stal.
Een plek voor de beesten.
In Behlehem.
In een dorpje, ergens achteraf.
Dáár maakt God plaats voor het geschenk van zijn liefde.
Want dát gebeurt op het Kerstfeest.
God maakt plaats voor het geschenk van zijn liefde.
Kun je je dat voorstellen?
Eeuwen lang was het stil geweest rond God.
De profeten hadden gezwegen in Israël.
Habakuk, Sefanja, Haggai, Zacharia, Maleachi.
En toen bleef het eeuwen lang stil.
God sprak niet meer.
De hemel bleef gesloten.

Best wel eng, best wel erg.
Het volk Israël had niet willen luisteren naar Gods woorden.
Andere goden waren belangrijker geworden.
Vandaag is het niet anders, denk ik dan.
Een heleboel mensen vieren dezer dagen het Kerstfeest.
Lekker eten, lekker drinken.
Kerstfeertje binnen en kerstfeertje buiten.
Maar dat het Kerstfeest iets met God te maken zou kunnen hebben ...
Met de Schepper van de hemel en de aarde?
Zouden uw burens daar iets van weten?
Heb jij je vrienden verteld waarom je gisteravond naar de Kerstnachtdienst bent geweest?
Het geschenk van Gods liefde.

*

"En het geschiedde, toen zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zou, en zij baarde haar eerstgeboren zoon ..."

Terug naar Lucas 2.

Lucas, de evangelist, de verkondiger van een blijde Boodschap, wijst in vers 6 en 7 naar Maria.

Maria, ze is verloofd met Jozef.

Maar van hem is ze in ieder geval níet in verwachting.

Vijftien jaar oud - schatten de meeste uitleggers haar.

"Ik sta geheel ter beschikking van de Heer" had ze moedig tegen de engel gezegd toen de hemel voor haar open ging.

Maria kende de verhalen van de HERE.

Ze wist wat Hij gedaan heeft in de geschiedenis van zijn volk.

En nu is zij, Maria, uitgekozen uit alle vrouwen om moeder van de Messias te worden!

Wat haar betreft is zij bereid zichzelf weg te cijferen.

"Wat u verteld hebt, laat dat met me gebeuren."

Wat de gevolgen hiervan zijn kan ze nu nog niet overzien.

Hoe ze zwanger is geworden ... blijft een geheim.

Het is het geheim van Maria en de Heilige Geest.

Jozef, de jongen, de man met wie ze verloofd is, heeft het er maar wat moeilijk mee.

Maar na een droom en na de komst van een engel voegt ook Jozef zich in het plan van God.

De zoon die Maria verwacht is de beloofde Immanuél van wie Jesaja eens heeft geprofeteerd.

Jozef is best wel een bevoorrecht mens.

Hij mag het kind straks zijn naam geven: Jezus.

Hij zal het mogen opvoeden als zijn eigen zoon.

Zijn huis zal de woning worden die de Zoon van God zijn thuis zal noemen.

Dus Jozef trouwt met Maria.

Prinsenzoon uit het nageslacht van koning David.

"Ook Jozef trok op van Galilea, uit de stad Nazareth, naar Judea, naar de stad van David, die Bethlehem heet, omdat hij uit het huis en het geslacht van David was ..."

*

Wat een heerlijk stel, broeders en zusters, jongelui,
die Jozef en Maria.
Twee heel gewone, doodgewone jonge mensen in Israël.
En God zegt: 'Ik heb jullie nodig.
Ik schakel jullie in in mijn plan.
Jullie zijn de eerste, die het geschenk van mijn liefde in je moederschoot en in je
vaderhanden mogen nemen.'
Je hoeft blijkbaar helemaal niet zo bijzonder te zijn om door God gebruikt te worden.
De Bijbel is vol met voorbeelden.
En ook in de geschiedenis van Israël en de kerk zijn het steeds weer de doodgewone
Jozefs en Maria's die door God een heel speciale taak en opdracht krijgen.
Jozef en Maria.
Een doodgewone timmerman, een aannemer uit Nazareth en z'n vriendin, z'n
verloofde, z'n aanstaande vrouw.
Moeder en pleegvader van Jezus.

*

"En het geschiedde, toen zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren
zou, en zij baarde haar eerstgeboren zoon ..."
Zo te zien een heel gewone baby.
Zo te zien een heel gewoon mensenkind net als alle andere mensenkinderen.
Zo-te-zien ... ja!
Maar Jozef en Maria weten wel beter!
Zij kennen het geheim van dit kind.
Het is geen gewoon kind.
Het is de Zoon van God.
En zij, Jozef en Maria, mogen zijn vader en moeder zijn.
Zij mogen voor dit Kind zorgen.
Een wonder, waar ze met hun verstand niet bij kunnen.
'Dit is Gods Zoon', zegt Maria.

"En zij wikkelde Hem in doeken en legde Hem in een kribbe ..."
Daar ligt Hij dan, Jezus, Gods Zoon.
In doeken gewikkeld.
Liggend in een kribbe.
Het zijn, broeders en zusters, jongelui, de details die Lucas, ons vanmorgen in het
kerstevangelie wil aanwijzen.
De tekenen die straks de herders zullen vertellen: 'Dit is het Kind, de Christus, dit is
de Heiland voor de wereld.
Je kunt je niet vergissen.
Zie maar: In doeken gewikkeld, liggend in een kribbe.'

"En zij wikkelde Hem in doeken ..."
Maria doet het zelf.
Mannen zijn zo onhandig.
Jozef heeft als nieuwbakken vader nog helemaal geen ervaring.

Maria, moeder van Jezus, ze doet het met haar eigen handen.
Teder, liefdevol.
"Haar eerstgeboren zoon."
Babykleertjes kende men in de dagen van Jezus niet.
Geen hemdje, broekje, sokjes of een luier.
Maria neemt een lange strook linnen, doet die om zijn armpjes en beentjes, drukt zijn armpjes stijf tegen het lichaam aan en omwikkeld zijn lijfje.
Die doeken zijn er voor om te voorkomen dat insecten de kleine Jezus zullen plagen.
Ook het hoofdje wordt met een strook linnen omwonden.
Alleen het gezichtje wordt vrijgelaten.
Moeders waren dat in die tijd zo gewoon.
't Is een kleine pop.
Een ingewikkeld, ademend pakketje mens.
Zo is Jezus echt mens geworden.
Helemaal ingepakt.
Als Kind onder de kinderen.
Gods liefde voor mensen ... vlees en bloed geworden.
"In doeken gewikkeld ..."

Op de Paasmorgen, gemeente, zijn het juist de doeken ... die de stille getuigen zijn ... dat Jezus in het graf is geweest.
De doeken - van de geboorte en van het sterven - vertellen dat Gods Zoon op aarde mens is geworden, als mens heeft geleefd, als mens is gestorven, als mens is begraven ...
Maar bij zijn opstanding waren die menselijke doeken niet meer nodig.
Dan legt Jezus alles af, alles wat menselijk was en wat Hem aan deze aarde bond.
Zo keert Hij terug naar zijn Vader in de hemel.
In hemelse glorie en goddelijke heerlijkheid.

"En zij wikkelde Hem in doeken ..."
Ach, wat stelt zo'n hoopje mens eigenlijk voor?
Hulpeloos, klein en teer.
Afhankelijk - in alle opzichten - van zijn vader en zijn moeder.
En toch ...
Dit Kind, in doeken gewikkeld, is het teken dat God aan mensen geeft.
Het is het zichtbare en tastbare bewijs van Gods liefde.
Die liefde zoekt ... een plaats.
Een plaats in uw, in jouw en in mijn hart.
Dit Kind is immers de Heiland der wereld.
De Koning, in Wie het Koninkrijk van God op aarde is gekomen.
Jezus, de Christus, mijn Verlosser, mijn Zaligmaker.
In Hem maakt God een nieuw begin met deze wereld.

*

"En zij legde Hem in een kribbe ..."
In een kribbe.
In een voederbak voor de dieren.
Uitgehouwen in een rots.
Je kunt het met eigen ogen zien in de geboortekerk van Bethlehem.

Maria heeft er niets bijzonders mee voor ogen.
De krib is de enige wieg die voor handen is.
Maar God heeft er wel een bedoeling mee.
Deze krib zal voor de herder het herkenningsteken zijn van de Heiland der wereld.
Een rauw teken.
Een mensonterend teken.
Een hartverscheurend teken.
Er is niets romantisch aan.
Het is een teken dat tegengesproken zal worden (Luc. 2: 34).

Jesaja heeft al over de Messias gezegd: Niet meer menselijk is zijn verschijning (Jes. 52:14).
De Koning der koningen ... neergelegd in een voerbak waar de lucht van de beesten omheen hangt.
Voor Jezus geen lichtende stralenkrans - zoals op veel afbeeldingen met kerst te zien is.
De krib zal zijn herkenningsteken zijn!
Een teken dat door merg en been gaat: "Is dat, is dat mijn Koning?"
Iemand schrijft: 'Hier ligt het Lam klaar om naar de slachtbank geleid te worden.'

Daarvoor, gemeente, is Jezus immers naar de aarde gekomen.
Om ... te sterven.
Als een lam.
Willoos, hulpeloos.
Er is immers geen plaats voor Hem op deze aarde.

Maar toch geeft God ons in dit Kind, liggend in een kribbe, het kostbaarste geschenk, dat Hij kan geven.
Zijn Zoon, zijn liefde, zijn leven.
Het Kind in de kribbe, hangt straks - als Koning van de voederbak - aan een ruw houten kruis.
"Zie het Lam van God, dat de zonde der wereld wegneemt."
Het moest eerst Kerstfeest worden, voordat straks het Paasfeest gevierd kan worden.
Het Lam moest eerst geboren worden, voordat het straks geofferd zal worden.
In een oud Joods commentaar wordt verteld dat bij Bethlehem altijd de tempelkudden graasden.
De schapen en de lammeren die voor de offers waren bestemd.
Straks zullen de herders worden weggeroepen bij hun offerlammeren om het Lam te aanbidden!

*

Een Kind in de kribbe, in een voederbak voor de dieren.
In doeken gewikkeld.
Zo diep heeft Gods Zoon zich voor ons willen vernederen.
Hij verliet zijn hemels paleis en werd geboren in een stal.
Hij werd mens als u en jou en mij.
Hulpeloos en teer.

Maar dat kind in de doeken wil ons uit de doeken doen dat God nog steeds van mensen houdt.

Dat je met Hem opnieuw mag beginnen.

Dat God een plan heeft met je leven.

Geef Hem dan een plaats in je hart en in je leven.

Dan wordt het echt Kerstfeest, Christusfeest.

Het feest van het Lam dat ook voor jou naar deze aarde kwam.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden kerst 1998

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !